

Sara Ottosson
Tel: 010-698 17 46
sara.ottosson
@naturvardsverket.se

REMISS
2019-07-15 Ärendenr:
NV-03441-13

Karin Anette Pedersen
Environmental Protection Agency
Ministry of the Environment and Food
of Denmark

Sveriges remissvar till Danmark med synpunkter över miljökonsekvensbeskrivningen för den sydöstra sträckningen kring ön Bornholm gällande gasledningsprojektet Nord Stream 2.

Den 8 maj 2019 blev Naturvårdsverket av Danmark inbjuden att lämna synpunkter gällande en tredje alternativ sträckning som bolaget Nord Stream 2 AG har undersökt för projektet Nord Stream 2. Den tredje alternativa sträckningen går sydöst kring ön Bornholm. Danmark har i enlighet med Artikel 4 och 5 i Esbokonventionen uppfyllt sitt ansvar enligt Esbokonventionen genom att kontakta Naturvårdsverket. Naturvårdsverket i sin tur har uppfyllt sitt ansvar genom att bereda svenska myndigheter m.fl. möjlighet att lämna synpunkter till Danmark avseende hur de planerade åtgärderna inom den dansk ekonomisk zon kan förorsaka betydande miljöpåverkan på Sveriges territorium eller i svensk ekonomisk zon.

MKB:en har av Naturvårdsverket remitterats till 16 berörda centrala myndigheter, 3 länsstyrelser, 11 kustkommuner i de sydligaste länen och i övrigt till 16 stycken lärosäten och intresseorganisationer. Sammanlagt sändes remissen till 46 instanser, vilka framgår av sändlistan av bifogat remissbrev i Sverige. Remisstiden i Sverige har varit från den 21 maj 2019 till och med den 12 juli 2019. Samrådsunderlaget har varit tillgängligt på Naturvårdsverkets webbplats.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Nedan har Naturvårdsverket sammanfattat de 14 inkomna yttrandena, se bifogade filer för att läsa remissyttrandena i dess helhet. Vänligen notera att sammanfattningen har skrivits av Naturvårdsverket och inte av remissinstanserna själv.

Fiskares PO (SFPO): Med hänsyn till det allvarliga läge som för närvarande råder i Östersjön för torskfisket till följd av säl och miljöproblem, där SMHI anser att bottendödsproblematiken är värre än någonsin anser SFPO att det

ursprungliga förslaget är det bästa för svenskt yrkesfiske.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV): Ledningsdragningen kommer att ske genom Bornholmsbassängen som utgör ett viktigt lek- och tillväxtområde för torsken. Bolaget bedömer att anläggningsarbetet på havsbotten inte förväntas ge någon påverkan på torskens lek. HaV är dock oroade över hur torskbeståndet kan påverkas negativt av bland annat störningar som ljud och vattenströmmar, vilka kan uppstå såväl över som under haloklinen. Med hänsyn till Sverige och Danmarks gemensamma fiskebestånd och torskens utsatt-
het anser HaV att det finns behov av tidsrestriktioner för anläggningsarbetet under perioden för torskens huvudlek vilket är mellan juli och augusti.

Jordbruksverket: Jordbruksverket lämnar synpunkter utifrån verkets ansvar att främja fiskenäringen och anser att den sydöstra dragningen skulle ha mest negativa konsekvenser för det svenska fisket, därav förordas något av de två andra alternativen. Vad gäller MKB:en anser verket att det bör tydliggöras vilka typer av fiskar som beaktats i konsekvensutredningen. Därutöver bör det även rörledningens förmåga att motstå påverkan från interaktion med fiskeutrustning klargöras. Verket anser även att det är av vikt att den juridiska och ekonomiska ansvarsfrågan vid olycka, incident och skada utreds. Verket efterfrågar även en ekonomisk konsekvensanalys för fiskenäringen. Slutligen anser verket att en proportionalitetsbedömning mellan å ena sidan valet att lägga rörledningen ovanpå havsbotten istället för att gräva ned den och å andra sidan riskerna och effekterna för framförallt det pelagiska fisket med förändrade fångstmönster och landningar till följd.

Kustbevakningen: Kustbevakningen anser att den sydöstra sträckningen av sjötrafiksäkerhetsskäl är att föredra framför den tidigare föreslagna sträckningen mellan fastlandet och Bornholm.

Länsstyrelsen Kalmar län: Länsstyrelsen lyfter fram tre synpunkter i deras yttrande. Inledningsvis noterar länsstyrelsen att det i MKB:en inte framgår huruvida det finns vrak eller andra maritima lämningar. Länsstyrelsen anser att åtgärder behöver vidtas för att tidigt identifiera dessa lämningar för att kunna undvika att de skadas av bottenarbetet vid förläggning av ledningen. Sådana åtgärder bör innefatta botten scanning i samarbete med antikvariskt kompetent personal samt samråd med Statens maritima museer. Den andra synpunkten berör lekområden för torsk där länsstyrelsen betonar att det är av vikt att alla provningar inom lekområden för torskbestånden tar hänsyn till de problem torsken har i Östersjön. Till sist belyser länsstyrelsen att Östersjötomlaren kan påverkas under anläggningsfasen och anläggning därav bör undvikas mellan juli till augusti.

Länsstyrelsen Skåne: Länsstyrelsen har tidigare framfört synpunkter angående tumlare, fiske och torsklek. Länsstyrelsen vidhåller att de, ur ett skånskt perspektiv, är de viktigaste frågorna. Länsstyrelsen har inget ytterligare att tillägga till de synpunkter som tidigare framförts i Esbo-samrådet.

Sveriges geologiska undersökning (SGU): SGU önskar att framföra att det under arbetet med konstruktion och nedläggning av gasledningen, inklusive arbetet med bortröjning av stridsmedel via explosioner, finns risk för att sedimenten i

dessa bassänger suspenderas och sprids över administrativa gränser. Detta suspenderade material, vilket då också kan innehålla antropogena miljögifter som nu är bundna i sedimenten, kan remobiliseras och borttransporteras samt ackumuleras i andra områden, inklusive bottnar på annan nations område. SGU anser att största försiktighet bör råda samt att möjliga åtgärder bör vidtas för att minimera spridning av de förorenade sedimenten. SGU anser att dessa miljöpåverkansfaktorer bör vara begränsade, både i omfattning och i tid.

Statens geotekniska institut (SGI): Utifrån modelleringen anser SGI att gasledningsprojektet främst kan få lokala och tillfälliga konsekvenser under anläggningsfasen. Enligt handlingarna är vattendjupet vid den planerade sträckningen 80 meter och modellering visar att sediment kommer att slammas upp i vattenpelarens nedersta 10 meter. Modelleringen visar också att den ökade sedimentkoncentrationen blir lokal och tillfällig. Det närmaste avståndet till svensk ekonomisk zon är över 100 km. På erhållet underlag har SGI därför ingenting att erinra. SGI betonar att synpunkterna lämnas utifrån ett miljögeotekniskt perspektiv.

Statens maritima och transporthistoriska museer (SMTM): SMTM har inget att erinra vad gäller Nord Stream 2 AG:s MKB. SMTM anser dock att eventuella kommande geofysiska karteringar bör analyseras av marin arkeologisk expertis. Oavsett var i Östersjön som gasledningen planeras så är det SMTM:s bedömning att geofysiska undersökningar bör vara utformade så att de kan utgöra underlag för prövning av kulturmiljöpåverkan.

Sjöfartsverket: Inledningsvis belyser Sjöfartsverket att deras yttrande är ur sjösäkerhetssynpunkt. Sjöfartsverket poängterar att gasledningarna, oavsett sträckning, kommer passera genom flera trafikstråk med intensiv sjötrafik och att dessa områden har viktiga funktioner för Östersjöns sjötransportsystem. Sjöfartsverket anser därav att det är av vikt att anläggningsarbetena planeras och genomförs med minsta möjliga påverkan på sjötrafikens framkomlighet och säkerhet. Sjöfartsverket ser mycket positivt på den nu föreslagna sträckningen då det skulle innebära att ledningen dras genom vattenområden med mindre intensiv sjötrafik, exempelvis undviker man den tungt trafikerade TSS Bornholms gatt.

Trafikverket: Trafikverket har inga synpunkter då åtgärderna inte bedöms påverka Trafikverkets verksamhet.

Transportstyrelsen: Transportstyrelsen betonar att deras yttrande är ur sjöfartssynpunkt och har inget att erinra om MKB:en utan anser att sträckningen söder om Bornholm är ett fullgott alternativ till ursprungsalternativet och ett än bättre alternativ än förslaget norr om Bornholm. Transportstyrelsen stödjer de riskanalyser och riskreducerande åtgärder för sjötrafiken som har genomförts och redovisats. Transportstyrelsens erfarenhet av Nord Stream 1 är mycket positiv och därav gynnsamt inställd till att den planerade utformningen, konstruktionen och genomförandet av Nord Stream 2 är nästintill identiskt med Nord Stream 1.

Riksantikvarieämbetet: Den del av gasledningen som ska byggas i danskt territorium och ekonomisk zon kommer, enligt Riksantikvarieämbetet, att frigöra havsbottensediment samt orsaka buller och emissioner. Dessa effekter

anser Riksantikvarieämbetet inte kan förväntas ha någon påverkan på kultur-
miljöer på havsbotten i svenskt territorium eller ekonomisk zon.

För Naturvårdsverket

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därav namnunderskrifter.

Uwe Fortkamp
Chef på Hållbarenheten

Sara Ottosson
Handläggare

Sändlista

Ms. Karin Anette Pedersen
Environmental Protection Agency
Ministry of the Environment and Food of Denmark
Haraldsgade 53
DK-2100 København Osterbro
Direct Phone: +45 72 54 47 42
Cell phone: +45 93 58 80 94
E-mail: kaape(at)mst.dk

Kopia

Näringsdepartementet, Karin Eckerdal
Miljö- och energidepartementet, Anna Berglund

Bilagor:

Remissbrev i Sverige
Fiskares PO (SFPO)
Havs- och vattenmyndigheten (HaV)
Jordbruksverket
Kustbevakningen
Länsstyrelsen Kalmar län
Länsstyrelsen Skåne
Sveriges geologiska undersökning (SGU)
Statens geotekniska institut (SGI)
Statens maritima och transporthistoriska museer (SMTM)
Sjöfartsverket
Trafikverket
Transportstyrelsen
Riksantikvarieämbetet